

Salaris globalitzats

JOSÉ GARCÍA MONTALVO

Professor del departament d'economia i empresa. Universitat Pompeu Fabra i IVIE

Fa unes setmanes el meu germà, que treballa en un banc d'inversió estranger, em va dir que es disposaven a posar en marxa aquest any mecanismes per captar les transferències que els treballadors enviaven als seus països d'origen. En principi no vaig entendre gaire bé quin interès podria tenir aquest segment de mercat per a un banc d'inversió. No obstant, la setmana passada quan vaig ser a Correus vaig entendre la magnitud del mercat: jo era l'únic de la cua que enviava una carta. La resta enviaven diners al seu país d'origen. Segons un informe recent el mercat de trameses d'emigrants mundials assolia els 153.000 milions de dòlars, cosa que representa més de tres vegades tot l'ajut al desenvolupament dels països rics als pobres. La globalització provoca el trasllat de la producció industrial i alguns serveis cap a països amb uns nivells salarials menors i també facilita el moviment del factor treball des de països menys desenvolupats als més desenvolupats. Les noves tecnologies de la informació permeten transmetre amb més facilitat els fons

que guanyen els immigrants.

Els anuncis de Western Union, Money Gram i serveis semblants, molt típics als Estats Units, han aparegut també a Espanya des de fa quatre o cinc anys. Això evidencia la creixent necessitat de transferir recursos a altres països, que solen tenir un baix nivell de desenvolupament. Per què molts immigrants utilitzen aquests serveis, les comissions dels quals són normalment molt elevades, i no van a la banca normal? En primer lloc hi ha raons culturals: molts immigrants tenen manca d'educació financera i familiaritat amb els serveis bancaris formals. Un altre motiu, potser fins i tot més important, és que per poder fer una transferència utilitzant un banc formal és necessari tenir-hi un compte corrent i els requeri-

ments per obrir-lo inclouen tenir la documentació en regla. Finalment, els immigrants acostumen a enviar quantitats petites amb força freqüència. Això significa que si el cost fix (independent del volum de la transferència) dels bancs és alt, els percentatges elevats de serveis no bancaris poden no ser-ho tant. El cost mitjà en un banc normal d'una transferència petita (uns 200 euros) pot ser entre el 8% i el 10%, cosa que fa que en ocasions treure diners amb una targeta de crèdit d'un compte d'un altre país sigui més barat que fer una transferència. Les noves tecnologies i la globalització financera fan que aquesta opció sigui cada cop més utilitzada, encara que minoritària.

Tot i així els costos de les transferències són elevats. El Banc Mundial ha calculat

que una reducció del cost de les trameses d'immigrants suposaria 10.000 milions a l'any, que anirien cap a països en vies de desenvolupament. A més, el retorn d'aquests immigrants, i els seus estalvis, pot suposar un flux d'inversió important per a les economies dels països en vies de desenvolupament. No tots els treballadors de països en vies de desenvolupament presenten la mateixa propensió a immigrar ni a remetre part dels seus ingressos als seus països d'origen.

Aproximadament 100.000 treballadors immigrants són en països europeus. Les remeses que aquests treballadors envien al seu país van representar el 2002 ni més ni menys que el 3,5% del PIB i van ser una font importantíssima de divises i de suport per al tipus de canvi de la moneda local. Sembla que els bancs ja ho tenen clar. Quan s'acabi el boom dels préstecs hipotecaris esperen mantenir els seus marges intentant captar el mercat de les transferències dels immigrants als seus països d'origen. Però per a això primer els hauran de convèncer de les bondats de la banca, cosa que pot resultar difícil.